

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

22/7/2017

Α ΟΜΑΔΑ

1. Να αποδώσετε τον ορισμό στις παρακάτω έννοιες :

- Κιλελέρ
- Τσιφλίκια
- Κλήρικ
- Σκωρίες

Μονάδες 20

2. Να απαντήσετε στο παρακάτω ερώτημα με σωστό- λάθος.

1. Το κλήρικ καθιερώθηκε σε μια προσπάθεια επιβολής των συγκεντρωτικών καθεστώτων της Ευρώπης .

Σ

Λ

2. Η Χώρα ήταν έτοιμη να αφιερωθεί στο δύσκολο έργο της ενσωμάτωσης των νέων περιοχών, όταν ξέσπασε το καλοκαίρι του 1914, ο Α παγκόσμιος πόλεμος.

Σ

Λ

3. Η αγροτική μεταρρύθμιση ολοκληρώθηκε το 1910.

Σ

Λ

4. Το εργατικό κίνημα στην Ελλάδα καθυστέρησε εξαιτίας των κολίγων της Θεσσαλίας.

Σ

Λ

5. Η αγροτική τράπεζα είχε ως σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της αγροτικής μεταρρύθμισης.

Σ

Λ

Μονάδες 10

3. Πώς αξιοποίησε η Ελλάδα τα χρήματα του θεωρητικού δανεισμού;

Μονάδες 5

4. Ποιά ήταν τα αποτελέσματα της δράσης της Τράπεζας της Ελλάδας;

Μονάδες 5

5. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα των βαλκανικών πολέμων για την Ελλάδα;

Μονάδες 5

6. Ποιο είναι το περιεχόμενο των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων για την επίλυση του αγροτικού ζητήματος το 1871 ;

Μονάδες 5

B1. ΟΜΑΔΑ

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε και να εξηγήσετε τις ιδιομορφίες του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα, σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, από το τέλος του 19ου αιώνα ως την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Υπάρχουν για τους εργοδότες και άλλες πηγές εργατικού δυναμικού εκτός από την εσωτερική αγορά. Εκατοντάδες ισπανοί και ιταλοί μεταλλωρύχοι δουλεύουν στο Λαύριο και γενικότερα, στην Ελλάδα του 19ου αιώνα, οι αλλοδαποί εργάτες είναι ενδημικό φαινόμενο: σε όλα σχεδόν τα δημόσια έργα και σε πολλές βιομηχανίες εργάζονται Αλβανοί, Αρμένιοι, Ιταλοί. Έτσι, καθώς η ελληνική αγορά εργασίας πάσχει από χρόνια στενότητα, καθώς δεν υπάρχουν στην χώρα δεξαμενές εργατικού δυναμικού, οι επιχειρηματικές τάξεις αντλούν από την παγκόσμια δεξαμενή με ικανοποιητικούς όρους. [...] Το δικαίωμα των εργατών να αλλάξουν εργοδότη ισοσταθμίζεται με το δικαίωμα των εργοδοτών να τηλεγραφήσουν στην Καλαβρία ή την Καταλωνία ζητώντας εργάτες προς αντικατάσταση των οποιωνδήποτε απεργών. Οι συνθήκες αυτές έχουν δύο συνέπειες. Αφενός, τα ημερομίσθια των Ελλήνων δεν εκτοξεύονται προς τα πάνω, αλλά κυμαίνονται σταθερά σε επίπεδο αντίστοιχο προς αυτά που ζητούν οι ξένοι. αφετέρου, όμως, παραμένουν αρκετά ικανοποιητικά επειδή, άλλωστε, πολλοί από τους ξένους είναι ειδικευμένοι. Έτσι, η εξαθλίωση των ελλήνων εργατών δεν προχωρεί πέρα από κάποιο σημείο. ούτε, βεβαίως, και η εργατική ταξική τους συνείδηση που, για να αναπτυχθεί, θα έπρεπε να συντρέχουν συνθήκες εξαθλίωσης και μάλιστα χωρίς την διέξοδο της επιστροφής στα χωριά και τα χωράφια-διέξοδο που οι έλληνες εργάτες, στην πλειονότητά τους, διατηρούν ανοιχτή. Παράλληλη συνέπεια: οι απεργίες σπανίζουν.

Ι.Ε.Ε. Τόμος ΙΔ' σελ.134

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Στην Ελλάδα δεν είναι μόνο το ότι πολλές ιδέες εισάγονται, άρα είναι φυσικό και να καθυστερούν. υπάρχουν επιπλέον και οι συνθήκες μιας οικονομίας που

δεν έχει ακόμη εκβιομηχανιστεί. Δεν αρκεί η συντεχνιακή κατοχύρωση των δικαιωμάτων της ψήφου και του συνεταιρίζεσθαι για να εδραιωθεί, στο Δίκαιο, το δικαίωμα της απεργίας. χρειάζεται και η ουσιαστική εμπειρία της απεργίας στην καθημερινή πραγματικότητα των ανθρώπων-δηλαδή, χρειάζεται εργασία στο εργοστάσιο, άρα βιομηχανία.

Γ.Β. Δερτιλής, Ιστορία του Ελληνικού Κράτους 1830-1920,

τ. Α', εκδ. Εστία, Αθήνα 2005, σσ. 347, 350

Β2.Σύμφωνα με τις πληροφορίες των πηγών και τις ιστορικές σας γνώσεις,ποια ήταν α) η πολιτική και οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου; (μον.18) β) ποιά πολιτική κατάσταση οδηγεί την Ελλάδα στην Κυβέρνηση Μεταξά; (μον.7)

ΠΗΓΗ Α

Για την Ελλάδα ο Μεσοπόλεμος αρχίζει με τη Μικρασιατική καταστροφή. Την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου ακολούθησε η παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου υπέρ του γιου του Γεωργίου Β' και ο σχηματισμός επαναστατικής κυβέρνησης, η οποία επιδίωξε την άμεση περίθαλψη των προσφύγων, την εκτόνωση της κοινωνικής οργής για την Καταστροφή («δίκη των εξ»), ανέθεσε στον Ελ. Βενιζέλο την εκπροσώπηση της χώρας στη συνδιάσκεψη ειρήνης της Λοζάνης, και προσπάθησε να αντιμετωπίσει την οικονομική δυσπραγία. Τον Δεκέμβριο του 1923 πραγματοποιήθηκαν εκλογές με την αποχή των αντιβενιζελικών κομμάτων, ενώ ο Γεώργιος πιεζόμενος έφυγε από τη χώρα και αντιβασιλέας ορίστηκε ο ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης. Το 1924 ψηφίστηκε από τη Συντακτική Συνέλευση η έκπτωση της δυναστείας και η ανακήρυξη της Δημοκρατίας. Ακολουθεί πολιτική αστάθεια και αδιάλειπτες πολιτικές αντιπαραθέσεις. Οι σοσιαλιστικές ιδέες διαδίδονται, το ΣΕΚΕ (Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδος) μετονομάζεται σε ΚΚΕ, και το εργατικό κίνημα ενισχύεται. Ακολουθεί η δικτατορία του Θ. Πάγκαλου (1925-26) και η ανατροπή της από τον Γ. Κονδύλη (1926).

Ι.Ε.Ε ΙΔ' ΣΕΛ. 213

ΠΗΓΗ Β

Οι εκλογές του 1928 θα αναδείξουν τη μακροβιότερη κυβέρνηση του Μεσοπολέμου, αυτή των Φιλελευθέρων (1928-1932), υπό τον Ελ. Βενιζέλο, η οποία θα εφαρμόσει ένα πρόγραμμα ανασυγκρότησης και μεταρρυθμίσεων, αλλά και καταστολής των σοσιαλιστικών ιδεών και των κοινωνικών αγώνων (ψηφίση Ιδιωνύμου, 1929). Η οικονομία –στη συγκυρία της άφιξης των προσφύγων (διεύρυνση αγοράς, προσφορά εργατικού δυναμικού, αλλά και επιχειρηματική δραστηριοποίηση)- γνωρίζει σχετική ανάπτυξη και μετασηματίζεται προς σύγχρονες μορφές οργάνωσης της παραγωγής, τόσο του πρωτογενούς όσο και του δευτερογενούς Αλέξανδρος Παπαναστασίου και Ελευθέριος Βενιζέλος Καταυλισμός μικρασιατών προσφύγων στο Θησείο, Thomas Spelios, Pictorial History of Greece, Crown Publishers, Inc., New York, 1967 τομέα. Από τις βιομηχανίες που ιδρύθηκαν την περίοδο του Μεσοπολέμου, ενδεικτικά

αναφέρουμε: στην Αθήνα τη Βιομηχανία Μπισκότων «Παπαδοπούλου», την Ελαιουργία «ΕΛΑΪΣ», τη Γαλακτοβιομηχανία «ΕΒΓΑ», τη Μεταξουργία «Χρυσάλλης», την Ανώνυμο Βιομηχανική Εταιρεία Φαρμακευτικών Προϊόντων «ΣΑΝΙΤΑΣ» και την Ανώνυμο Υφαντουργική Εταιρεία «Εργάνη» στη Θεσσαλονίκη, την Πλινθοκεραμοποιία «Τσαλαπάτας» στον Βόλο, την Ανώνυμο Πατραϊκή Εμποροβιομηχανική Εταιρεία στην Πάτρα, την Υφαντουργική Εταιρεία Νέου Φαλήρου «Ι.Γ. Γαβριήλ». Το τέλος της βενιζελικής τετραετίας θα σηματοδοτηθεί αφενός από την είσοδο της Ελλάδας στην παγκόσμια οικονομική κρίση και αφετέρου από πολιτική αναταραχή (αποτυχημένα στρατιωτικά πραξικοπήματα από βενιζελικούς το 1933 και το 1935), που θα καταλήξει στην παλινόρθωση της βασιλείας το 1935 και ένα χρόνο αργότερα στην επιβολή της δικτατορίας του Ιω. Μεταξά. Η είσοδος της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο το 1940 τερματίζει την περίοδο του Μεσοπολέμου.

Θανάσης Γιοχάλας – Τόνια Καφετζάκη Συγγραφείς του βιβλίου «Αθήνα, Ιχνηλατώντας την πόλη με οδηγό την ιστορία και τη λογοτεχνία»